

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Волонтерська діяльність є основою побудови та розвитку громадянського суспільства. Вона втілює в себе найшляхетніші прагнення людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей. Система соціального захисту в Україні в сучасних умовах постійно потребує до себе уваги з боку держави та суспільства. Зміни в Україні в останні роки призвели до критичного погіршення населення, тому потреба у ефективній роботі системи соціального захисту постає перед нами як ніколи. Але ефективна робота установ соціального захисту неможлива без висококваліфікованих працівників, які досконало володіють усіма необхідними професійними навичками та вміннями. Одним із таких напрямків соціальної допомоги є участь добровольців у здійсненні цілого ряду соціальних послуг для тих, хто їх потребує. Іншими словами – волонтерська діяльність.

Волонтерство – це неоплачувана, свідома, добровільна діяльність на благо інших. Будь-яка людина, що свідомо і безкорисливо трудиться на благо інших, може називатися волонтером. Волонтери важливі для кожного суспільства, тому що вони працюють без користі для себе, показуючи цим суспільству, що є ще в житті речі більш цінні аніж отримання матеріальної нагороди. Охорона навколишнього середовища, культура, розвиток і позитивний імідж країни є основним напрямком роботи волонтерів. Ось що допомагає суспільству впевнено стояти на ногах, а волонтеру – отримати задоволення і безцінний життєвий досвід, набути професійних знань та навичок. Волонтерська діяльність в Україні, хоча і нестала масовою, проте є такою, що дозволяє говорити про неї як про суспільне явище та як про важливу складову діяльності недержавних соціальних служб. В загальні ж, волонтерство, як можна бачити, є запорукою успішного процвітання нашої країни. А волонтери – першопрохідці, які вказують шлях до просування. В сучасних умовах все глибше потрібне усвідомлення громадськістю, державними органами важливість оптимізації різноманітних аспектів соціального розвитку. Соціальні проблеми мають неухильно розв'язуватись, успіх намічених змін залежатиме від кваліфікації працівників зайнятих соціальним обслуговуванням і захистом, що передбачає відповідну підготовку фахівців.

Саме цей соціальний пріоритет є методологічною основою організації процесів навчання і виховання особистості, формування її соціальної активності. Одним із напрямів на шляху гуманізації суспільства є цілеспрямована підготовка майбутніх соціальних педагогів на принципах гуманізму, поваги до інших і самоповаги, доброзичливості та милосердя, толерантності й неупередженого ставлення до тих, хто потребує допомоги,

вимогливості до себе, динамічності та соціальної активності.

Волонтерська робота забезпечує природне входження студентів у суспільство, включення у соціальні зв'язки, інтеграцію у різні типи соціальних спільнот, «оволодіння студентською субкультурою через організовану діяльність та особистісно орієнтоване виховання» [1, с. 202], унаслідок чого відбувається становлення соціальності індивіда. Волонтерська робота як частина процесу соціалізації дає можливість соціальному педагогові включитися до всієї сукупності соціальних ролей, норм і поведінкових стереотипів суспільства; ознайомлює із загальною культурою й специфічними субкультурами соціуму. Вона сприяє розвитку різних специфічних соціальних ролей шляхом примірювання їх на себе, порівнювання, вибору: *аніматора* (організатор, координатор, контролер діяльності з розробки, створення та реалізації різноманітних проектів); *соціального організатора, менеджера* (його завдання – бачити реальну мету, планувати етапи її досягнення, проводити моніторинг процесу змін та оцінку результатів; залучати громадян до розвитку, навчання засобами сучасних технологій, вирішення наявних проблем; ініціювати участь дітей та дорослих у різноманітних соціальних проектах; упроваджувати різноманітні масові форми соціально-педагогічної роботи (благодійні акції, фестивалі тощо); представляти інтереси громади в органах влади; вести переговори, встановлювати ділові міжінституційні стосунки; *викладача* (ця роль вимагає сформованості таких якостей, як: емпатія, повага, щирість, конкретність комунікації; *консультанта, консультанта-клініциста* (його завдання встановлювати довірливі стосунки з клієнтом; отримувати, аналізувати, класифікувати, оцінювати й інтерпретувати дані соціального та персонального характеру, домовлятися з клієнтом про мету послуг, що надаються, досягати змін у когнітивній, емоційній та поведінковій сферах клієнта або умовах його життя; *наставника, посередника, експерта, адвоката, помічника, координатора* та ін. [2, с. 256]. Отже, завдяки виконанню волонтерської роботи людина стає дієздатним учасником суспільних відносин.

Різноманіття напрямів, форм та методів волонтерської діяльності відкриває широкі перспективи для активізації духовного, інтелектуального та культурного потенціалу, що детермінує розвиток людини і суспільства як сьогодення, так і майбутнього. Усвідомлення майбутнім соціальним педагогом місця і ролі волонтерської роботи як засобу особистісного розвитку та самореалізації, самовизначення та самоствердження, як способу надання допомоги людям, які її потребують, є шляхом не тільки саморозвитку, а й професійного становлення.

Список використаних джерел:

1. Фирсов И. М. Становление профессионального самосознания студентов социального института / И. М. Фирсов // Социальная работа глазами студентов : межвузовский студ. семинар «Школы профессионального мастерства», (Клина, 28–31 янв. 1998 г.) / [сост.-ред.

- С. В. Колков]. – М. : Социально-технологический ин-т ГАСБУ, 1998. – С. 140–145.
2. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. / Бутенко Н. Ю. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с.